

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Sapljeta 2. maja. (Telegram „Slovenskemu Narodu“, — za zadnjo številko prekasno došel.) Boj v Dugi je bil za vstajo ugoden, dasiravno je bojevalo 20.000 Turkov proti samo 5000 vstajnikom. V petek so Turki krenili proti Presjeki. Vstaši so jih ob strani prijeli. Boj je bil krvav. Mej tem je posadka iz Nikšića izskočila in iz Prejske 300 tovarne živine z živežem soboj vzela. Muktar paša je spravil svojo kolono s proviantom v sredo in se je v Presjeki obšancal. V soboto so vstaši zopet prijeli v šancah. Boj je cel dan trpel. V nedeljo se je moral Muktar-paša iz šanc nazaj umakniti in vstaši so ga na celem odmikanji do Nozdora gonili. V teh bojih je palo 3000 Turkov in 200 vstašev. Muktar paša nij dosegel svojega cilja in je nebiti v Nikšiću v Gačko nazaj prišel.

Kakor je vidno iz predstojčega telegrama, kateri nam je vtorek večer žalibog še le tako kasno došel, da ga nijmo mogli več za list od srede porabiti, in kateri se potrjuje tudi po vestih drugih denes nam došlih časnikov, zopet so jedenkrat Turki nesramno lagali. Muktar paša nij spal v Nikšiću, cela njegova ekspedicija se mu je le na pol posrečila, in dasiravno je bil petkrat močnejši, bil je ljuto tepen in vstaši so mu od strani in s hrbita prijemši ga postreljali in poklali tako množino ljudij, kakor še v nobeni bitvi. Torej turška zmaga je le 24 ur, kakor vse dosedanje od početka vstanka. Kajti dosedaj so stvari in dejanja dokazala lažnjivost carigraskih poročil in resničnost naših virov. Zato je pa izginila celo iz nemško-turških časnikov porogljiva beseda „aus slavischer quelle.“

Zares vsega našega občudovanja pa zaslužijo oni slovenski junaci v Hercegovini, ki se umejo tako boriti za svoje domovine svobodo, ki znajo, da so v manjini in dasi celo slabo z živežem oskrbljeni cele dneve in krvave boje bojevati in zmagovati. To so junaci, vredni onih Špartanov, ki so Trmopile branili! Slovanstvo, ki je začelo take junake roditi, mora imeti prihodnost.

„St. Petersburgskija Vedom.“ pišejo: Katastrofa mora kmalu priti. Treba se je samo ozreti na dogodbe poslednjih dnij, pa videti, da je upanje zastoj, da se stvar na iztoku umiri. Na spomlad je vstanek oživel, kakor da bi mu bila priroda, ki se je vzbudila iz zimskega spanja, novega življenja dala. Črna gora je uže nekoliko stopila na poprišče, in ako se vesti potrdijo, tudi Srbija se ne bode dolgo mudila za njo iti, kadar so vse priprave gotove. Sedaj je upati, da se bode pomirilo vse z lepo, da se vrno vstaši v to kar je prej bilo, ali pod papirne reforme, pravi se oči zatiskati pred resnico. Samo treba pogledati Turško, pa vprašati se, ali je človeško zahtevati od vstašev, da se vrnejo pod pritisek administracije, katere so se uže osvobodili. Nihče ne more od njih zahtevati, da popuste plode devetmesečne borbe, in se na novo puste podvreči muselmanskemu despotizmu samo zato, ker neke vlade mislijo, da nij še pravi trenotek za likvidacijo bolnega moža. . . .

Nikoli nij še mala država Srbija take role imela — pravi rečeni ruski list dalje, — kakor zdaj, ko je kakor, da bi bile vse niti diplomacije v Belgradu zjedinjene. V samej stvari vprašanje o vojski, katero sedaj vse glave v Srbiji zavzema, odvisno je ne toliko od mešanja evropskih vlasti nego od ener-

gije in odločnosti Srbije same. Srbi so navdušeni za boj. Milan in Nikola bosta morala to storiti, kar bode národ hotel.

Nemški Turki v „N. Fr. Pr.“ še 2. maja nijso resnice vedeli in držali se Fallstafa Muktar-paše ter njegove laži. Meneč, da je vstaše v Dugi res pretepel in grad Nikšić osvobodil, rajajo in veselje se nad turško zmago ti blagi Nemci in sodijo v prvem članku, da bode to zadržavalo bojni duh fanatikov v Srbiji in Črnejšgori. — No, sedaj ko se je resnica ravno protivno izkazala, bode tudi logičen sklep nemških psevdoliberalcev protiven: vsled te nove fijaške Muktar-paševe, vsled te nove velikanske hrabrosti vstašev in tega velicega vspeha v takej nečuvanej manjšini podedno borečih se vstašev, bode vojni duh v Belgradu in Cetinji še bolj razpalil se. S turškim primirjem, in z jalovim diplomatiziranjem je proč. To je moralni vspeh in nasledek nove vstaške zmage.

Glavni nemški organ magjarske vlade, glasilo ogerskih judov in Turkov, zastopnik pol ciganske narodnosti Arpadove, v zadnjem članku napada Grke, Rumune, Srbe in Jugoslovane sploh kot grde divjake, čijih knezi si ne upajo mej njimi živeti, in kateri so sami goljuhi in zanikerni ljudje, nasproti katerim so Turki še kulturni narod. Zatorej imenuje blagi Magjar vse one sleparje, (schwindler) kateri smatrajo borbo na jugu za kulturno in svobodnostno borbo.

„Zastavi“ se iz Belgrada piše: Omladina na visokej šoli belgradskej je vojne ministra prosila, naj se jim da orožje, da se pripravljajo za boj in obrano svoje domovine. Ob

Listek.

Karadžić—Kopitar.

Iz Peterburga [Izv. dop.]

(Konec.)

Vrnivši se h koncu 1816. l. zopet v Beč prinesel sam s soboj dovoljno veliko knjigo listkov s srbskimi besedami. Tedaj se je načelo delo s samim Kopitarjem. Hodil je k meni vsak dan pred večerom, ne gledé ni na dež ni na blato, i prosedala sva tako včasih do svita. Jaz sem bral koščke jednega za drugim, objasnjeval njemu pomen vsake besede objasnjeval tako dolgo, da sem bil prepričan, da je razumel popolnem, Kopitar pa jih je prestavljal na nemško i latinsko, i če je o čem dvomil, zagledaval je v slovarje Adelunga i Šellera. Včas, kadar se mu je zdelo potrebno, silil me je, povedati mu primer, kateri bi mogel oblegčiti pomen besede, ali opisati mu predmet, šego i. t. d. Vsak dan gnal je

naše delo h kraju, i leksikon bil je gotov i natisnen leta 1818.

Ta čas vsakdanjih razgovorov s Kopitarjem ostane meni na vselej nepozabljiv; tedaj oživel je moje prežuje, če prav podrobno, pa nezavedno znanje srbskega jezika zavednostjo. Vsak dan sem moral pomisliti i o obliki besed i o njihovih gramatikalnih izmenah, i o raznosti njihnega naglasa po posameznih krajih, i o njihovih sintaktičnih zvezah.

Tako postavljen od Kopitarja na svoje noge, s časom seznanil sem se s svojim delom, i zdaj — vi veste, kako prijetne so mi moje študije! Ne iščem slave, ne trudim se zaslužiti si pohvale mnogih: samo želel bi, da bi po mojej smrti človek, kateri bi delo razumel, bil prepričan o tem, da sem jaz prav povedal vse kar sem znal. Kar sem pisal, vselej sem mislil, kaj poreče na to Kopitar, ali Šafarik ali Grim; o drugih ne skrbim. „Neka viču, kako jim drago“; svemu svjetu niko ugoditi ne može.“

Okolo četridesetih let živel je Sreznjevski

v Beču in pomagal Vuku sestavljati srbsko-nemško-latinski slovar za drugi natis, kateri se je gotovil več ko 20 let. Ob tem Sreznjevski mej drugim pravi pag. 359 et 360:

„Prestavljati besede na nemško, ne vsehde v prvo izdanje slovarja, mogel je Karadžić ali sam, ili s pomočjo svoje žene*); pa prestavljati jih na latinsko, on nikakor nij mogel ker latinskega jezika nij znal. Množega se tudi jaz nikakor nijsem mogel prijeti: treba je bilo; obračati se h Kopitarju, kateri nenavadno posvetil se Karadžiću uže pri sestavljanji prvega izdanja slovarja, i Kopitar bil je vselej pripravljen na pomoč, ne samo na svojo, ampak tudi na spraševanje drugih, kadar sem sebi nij zaupal.“

Govoreč o velikej pomeni Vukovih spisov Sreznjevski konča, pag. 360 et 361: „Vsak drugi, načevši svoje življenje tako (kakor Vuk) more dovršiti to, kar je dovršil Vuk, posebno

*) Vuk se je oženil v Beči i je vzel za svojo ženo Nemko Bečanko, A. Kraus. Št.

jednem hote dijaško legijo napraviti. — Tajno je vsem vojnikom ukazano, da morajo vsak čas pripravljene biti.

Belgradska „Šumadija“ v uvodnem članku zadnjega nam došlega broja našteva jade in bolečine, ki so Bošnjake vzdignile na orožje proti krvnikom Turkom, pa končuje: „Sve što istočni narodi od Evrope zahtevaju, to je staro načelo: pustite nas! ne pomozite, ne odmozite, pustite nas same!“ —

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. maja.

Še vedno nobene rešitve. **Ministri** se niso mogli sporazumeti. Odločba je sedaj pri cesarji. „P. L.“ pravi, da nevarnost nij še odpravljena, da pride ministerska kriza. Magjari so rekli, da v vprašanji užitninskega davka'odstopijo gledé na evropski položaj.“ Andrassy je namreč dejal, da če sedanje ministerstvo odstopi je evropsko položje monarhije omajeno (?). V banknem vprašanji pa so Magjari trdovratni ostali in tudi bodo menda Cislej-tanci popustili, baš v glavnej stvari, katera oškoduje to polovico monarhije.

„N. Fr. Pr.“ poroča, da je grof **Andrassy** od nemškega in ruskega cesarja povabljen priti v Berlin, da se bode z Bismarkom in Gorčakovom dogovarjal o orientalnem vprašanji. Avstrijski cesar ne pojde v Berlin.

Vnanje države.

Ruske novine polemizujejo sedaj ostro tudi proti nemškim listom gori v „rajhu“, ki z isto nesramnostjo kakor „N. Fr. Pr.“ začenjajo na Rusijo hujskati. Dobro je, če se v Rusiji vedno bolj pripravlja izpoznanje, kaj so Nemci.

Iz **Belgrada** se brzajavlja: Ministerska kriza je zopet na vrsti. Knez Milan je v dogovoru s Stevčo, Rističem in Gruičem, naj prevzeme ministerstvo. — Vsi trije so rodoljubi in, kakor je do sedaj vidno, spadajo k vojnej stranki.

Francoski „Moniteur Universel“ svari republikance, naj nikar ne majejo ministerstva. Če se prevečkrat ministerstvo menjuje, ne bi bil to dokaz posebne življenske moči republike.

Don **Karlos** je iz Angleškega nekam izginil, da se ne ve kam. A prej je postavil poseben odbor, ki bode karlistično agitacijo dalje oskrboval.

Papež v **Rimu** je sprejel 1. maja gr-

če najde sebi tako brezkoristnega svetovalca in pomočnika, kakoršen je bil Kopitar.“

Ut dicam: Srbski separatizem, katerega imajo posebno nekateri srbski mladenči na graškem, dunajskem vseučelišči, pogledjte, pogledjte! Kako so delali vaši predniki, kateri ne opiravši se samo na svoj „jaz“, a posluževavši se i bratske pomoči postavili so si — Monumentum aere perennius. F. M. Št.

Burka — pa je resnična.

Stala sva jaz in moj prijatelj na molu Reškega pristanišča, in gledala po „neizmer-nem“ magjarskem morji. Proti nam pride mož, ki je taka nedvojbena znamenja na svojej obleki imel, kajti tičal je v irhastih hlačah, da sva kakor iz jednih ust rekla: „Vidiš Kranjca!“ — Moj prijatelj ga ogovori: Oče kam pa greste? Mož naji začudeno pogleda: „Kaj so tudi oni Kranjce? Saj pravim, Kranjce se povsodi po svetu najde, kakor slab denar — ne da bi zamerili!“ — Kaj bi zamerila, — pravi prijatelj, — saj smo vsi domači ljudje. — Pa res, kam pa greste oče? da vas še jedenkrat vprašam. Tija na „Rmen

škega kralja in grško kraljico. — Za včeraj pak sta bila pri italijanskem kralji povabljena.

V **Atenah** se je začela politična pravda zoper bivšega ministra Bulgarisa in njegove tovariše, ki so bili uže zaradi simonije obsojeni. Žalosten prizor.

Egiptovski v dolgovi zakopani podkralj je postavil komisijo, ki bode njegove državne dolgove kontrolirala. Mej zastopniki te komisije bode tudi jeden avstrijsk komisar.

Dopisi.

Z Dolenjskega 1. maja [Izv. dop.]

(Zložimo se!) Kažejo različna znamenja, da se naši nemškutarski protivniki pripravljajo na oster boj zoper našo slovensko stranko. Nam vsem Slovencem, naj se zovemo klerikalni ali liberalni, žuga jednaka sila. Zato je čas, da mej nami vsak razloček poneha, bodimo narodnjaki in vse drugo na stran pustimo, vse pozabimo, pa stisnimo svoje bojne vrste in jedini se pripravljajmo. — Resnično je besedo rekel v deželnem zboru g. dr. Zarnik, da nas je popolnem podučil boj naših jugoslovanskih bratov in pa zadržanje nemškutarjev in ustavovernih „liberalnih“ Nemcev, kateri s Turkom držé, samo ker gre borba zoper Slovane, zoper naše bra'e in nas. Zdaj vsak Slovenec vidi, da gre boj le zoper našo narodnost in zato moramo zjedinjene biti. Jaz mislim, da ste obe naši stranki dovolj naukov dobili, da izprevidite, da razdvojeni delamo samo na dobiček protivnikov, da sama za sebe nobena stranka nij dovolj močna. Upam pa tudi, da se je na jednej in na drugej strani razvidelo, da ima vsaka svojo moč, torej ne gre z zame-tavanjem, ampak z vsemi močmi je računati. Začnite pa dejansko. Ne drobite moči. Poskusite zmanjšati število naših časnikov in političnih društev po potu zjedinenja. Vsak naj eno koncesijo naredi, pa je zjedinenje lahko.

Iz Studenca na Dolenjskem 30. aprila [Izv. dop.] (Zakasnelo.) Občinski odborniki naši so po mejsobojnem porazumu v Krškem izvolili za župana Matijo Selaka. Čestitamo vam, vrli domorodci, da ste izbrali moža naobraženega, rodoljuba in poštenjaka, ki bode gotovo vsem jednako pravičen, ter skrbeč za blagost občine. Radosten sem i jaz, da ste se ravnali po željah večine občinarjev in kakor je enkrat „Slovenski Narod“

plac“, imam malo trgovine tam. — „Rmen plac“? Kje pa je ta Rmen plac? vpraša moj prijatelj. Jaz sem uže dolgo na Reki pa ne vem za noben „Rmen plac“. — Vidiyo gospodje tam-le je „Rmen plac“, ter s prstom pokaže na „Piazza d' Uermeniy“. Naji se uže malo smeh posilil. Oče, pravi moj prijatelj, ta „plac“ se ne imenuje „Rmen plac“, nego „Uermeniy plac“. — Nu saj sem rekel Rmen plac, saj vsak tako reče. — Čujete oče, vi napačno izgovarjate — pravi moj prijatelj.

Tako-le, kakor vam bom jaz zdaj rekel, tako izgovorite. — Mož pravi: Nu pa bom. Izgovorite tedaj „Uermenij-plac“. Možu se je začel jezik po ustih valjati, malo je zastokal, pa vendar nekako izplusnil „Irrmenj plac“. — Mi dva sva se naglo oddalila. Smeh naji je gnal. „Veliki“, — zakaj Magjar je vsak velik — Uermeney! kako je slovanski jezik tvojemu imenu nemilo kosti polomil. Kaj pa stoprav Italijan. Ta ima še mekši jezik, nego Slovan. Žal mi je, da ne vem kako on Uermeniyja maltretuje, ali prav za prav Uermeniyj njega. —a—

priporočeval in izvolili župana v Središči občine. Prvi svetovalec bil je skoraj jednoglasno izvoljen vrli rodoljub in naobražen Franjo Kapler iz sv. Duha, ki je nas vedno za napredek v narodnem duhu izpodbujal. Drugih 5 svetovalcev se zove: Tone Rot, Tone Hočev-ar, Matija Jaklič, Ivan Laknar in Jože Jane, vsi mladi in v slovenskem pisanji zmožni posestniki, kateri se ne bodo gotovo ravnali po starem kopitu in ne samo v občini figurirali kot svetovalci nego napredovali s kole-som časa v prid občine.

Zdaj pa še par besed vam novoizvoljeni g. župan; da se boste izkazali vrednega dne-ga vam zaupanja ne posnemajte bivšega župana, kateri nam je 14 let paševal, ako-ravno nezmožen nemškega nam tujega jezika se svojim nemčurskim sekretarjem vedno nemški, tako, da smo z nemškimi dopisi in pozivi v do kacega starega dosluženega „vo-jaka ali šolmajštra letali, da nam je v „ferder-banej šprahi“ povedal zapopadek dopisa. Na-dejamo se in gotovi smo, da nam boste iz-ključljivo slovenski uradovali.

Žalostno je pač, da še toliko Dolenjskih županov, akoprem nezmožni uradujejo le — „teutsch“, pa še kakšna nemščina vam je to; bogu bodi potoženo, če bi prišla poštemu Nemcu v pest, jeza bi ga popala, da njegov jezik slovenski županje z njihovimi nemčur-skimi tajniki, dosluženimi vojaci ali stare dobe šolmoštri tako maltretirajo. Vse časti vredna so pa županstva: v Soštanju, Dvoru in Krškem kjer se izključljivo slovenski uraduje. Da se pa po Kranjskem tako malo naš materni jezik spoštuje krivi so največ gg. učitelji pa naša čestita duhovščina, katera dva stana se pre-malo brigata, da bi tudi naš zanemarjeni jezik dospel do častne stopinje, katera mu gre. Da! na vas gospodje je vse ležeče! Kmet vam je popolnem udan, podučujte ga zatorej zra-ven njemu uže itak prirojene vere tudi v narodnem napredku, navdušite ga, da bode ponosno dejal: jaz sem Slovenec, ne kakor je bilo dosedaj, da Kranjec črti Štajerca in na-robe ona skupaj Goričana. — Vsi smo sinovi majke Slave!

Domače stvari.

— (Izjemni stan v Ljubljani?) Predvčerajšnjem po polu dne je prišla ma-homa vladna prošnja na tukajšnje vojno ko-mando, naj se vojaška straža pomnoži pri de-želnem načelniku Buhoslavu Widmanu in zvečer je prišlo še 12 mož stražit kranjskega deželnega načelnika. Kaj je bilo povod temu činu, nečemo ugibati. Govorica gre razna. Povedano je bilo menda vladi, da se priprav-ljajo neke mačje godbe, ne vemo komu. Poli-caje je človek srečaval skoro na vsakih pet korakov, posebno okolo škofije je stala dvojna policijska straža. Čemu neki? V št. Peterskeje kasarni pak je bilo tudi vse živo. Cel polk je baje imel „bereitschaft“. Ob polu jedne ure po noči je šla konsignirana vojaška straža domov. O pričakovanej „revoluciji“ pa nij bilo po sreči ne duha ne sluha. Če bi bili kateri izmej prevnetih mlajših naših res kaj nepre-mišljenega nameravali, smo mi prvi, ki bi jim sedaj klicali: pozor, red in postavnost! Ne-premišljenosti morejo strašno škodljive na-sledke imeti. Vendar ta večer je slavna poli-cija prazen strah imela. Ni najmanjši nered se nij prigodil, in tako mora biti.

— (V Bledu) je telegrafska ščacija od 1. t. m. zopet odprla se.

— (Ljubljansko muzikalno društvo) ima v nedeljo v magistratnej sobani občni zbor. To društvo bi vsestranske podpore zaslužilo, ker namerava mestno godbo ustanoviti, katera je v Ljubljani — ako bode obema strankama pravična, kar se obeta — zares potrebna.

— (Koncert), katerega sta napravila gg. Foerster in Gerstner — oba izvrstna umetnika — je donesel prijateljem glasbe zopet lep prijeten večer. Umeteljni glasovi, katere je g. G. izvabil goslim ubirali so je jako lepo doneče s prijetnim glasom harmonija, na katerem je igral g. Foerster. Dokazala sta oba gg., da sta instrumentom svojim popolnem kos. — Omenimo le, da bi bile tudi zadostovale tri skladbe Ritterjeve. — Vokalni kvartet „Sloga“ je v Ljubljani uže tako na izvrstnem glasu, da nam ga nij treba posebej hvaliti; vzlasti pesni Nedvedova „Rožica“ in Foersterjeva „Milica“ ste se prednašali smemo reči umetno. — Gospodč. Orlova je pela z lepim, dobro disponiranim glasom, le malo več čuta bi želeli. — Obiskovan koncert primerno nij bil tako dobro, kakor bi bil zaslužil; — čudno, da na ljubljanski „kuntsinniges Publikum“ tako zelo vpliva slabo vreme.

— (Peta številka „Vrtčeva“), ki nam jo je prinesel mesec maj, ima zopet dokaj lepega gradiva za našo malo slovensko mladino. Obsežek tej številki je: Detetu, pesen od Fr. Cegnarja; — Vladko, materino zlato; pripoveduje O. Peter Kr. Bačič, frančiškan; — Dolga pripovedka v kratkih verzih, (s podobo) zlož. Lujiza Pesjakova; — Božič, pripovedka; — Sedem nas je, dvogovor; — Josip Jurij Strossmayer (s podobo); — Učenci z učiteljem na drugem pomladnem sprehodu, piše Ognjeslav C. Mozirski; — Pénica, basen; — Svetilniki ali majaki (s podobo) spisal V. Eržen; Razne stvari obsežajoče: drobtine, kratkočasnice, računske in šaljive naloge, narodne uganke in obrazec za risanje. — Tej številki je priložena tudi muzikalna priloga s tremi prekrasnimi napevi, ki je je uglasbil pridnim otrokom za pirhe dr. Gustav Ipavic.

— (Cerkveno petje.) „Glasbena matica“ ravnokar razpošilja svojim udom zbirko 31 Marijnih pesnij z naslovom: „Zdihljaji k Mariji devici naši ljubi gospej presvetega srca“. Besede Janez Volčičeve uglasbil pater Angelik Hribar. Ker se ravno v tem mesecu šmarnice praznujejo ustrezala bode ta zbirka posebno organistom in cerkvenim pevcem in ker je skladatelj ozir jemal na pevske moči in zmožnosti na deželi, bodo se te pesni gotovo prav kmalu udomačile po vseh slovenskih farah, ker melodije so lepe in za pevce in organiste leško izpeljive. Dobivajo se na prodaj pri Giontiniju, Lecherju. Tilju, Klerru in Gerberji, cena jim je 1 gld. 20 kr.

— (Ubil se.) V včerajšnjem listu omenjeni, vsled splešenih konj z voza vrženi mož, je mlinar z Broda na Savi pod Šmarno goro. Pal je tako nesrečno, da sedaj v tukajšnji bolnici umira.

— (Obso d b a.) Tiskarski učenec, ki je bil košček nemškutarskega plakata z zida strgal, ob času volitve v ljubljanski mestni zastop, obsojen je pri ljubljanski policiji na 48 ur zapora. Na koliko bodo obsojeni pak oni policaji, ki so trgali cele slovenske plakate z zidov in po vsem mestu? Na koliko bode obsojen tist uradnik, ki jim je ta ukaz dal, dasi smo mi vladno dovoljenje plakate nabiti

v rokah imeli? Na nič ne bodo ti obsojeni? Ja Bauer das ist was anders, Tako li se pri nas v ljudstvu krepi pravni čut in zavest, da smo pred postavo vsi jednaki?

— (P e k o v s k u č e n e c) je tukajšnjemu mojstru utekel in ne pozabil 20 goldinarjev mojstrovega denarja prisvojiti si in odnesti. Fante gre s tem kapitalom v krčmo in se dobro gosti. Nek policaj podvzetnega dečka pri rujnem vincu zaloti in soboj vzame. Na potu pa pobalin orožnemu čuvaju javne sigurnosti uide, teče in se skriva pod črevljarški most. Policaj dirja pod most za njim, a ga ne najde nikjer več. Včeraj se še nij vedelo, ali je dečko v mraku Ljubljano preplaval in na drugo stran ušel, ali po je ob jednej strani zvito manevriral, ali morda utonil, — le policaj ga nij več imel.

— (Tatvin) je bilo na pretekli semeni dan več, nego dovolj. Mej mnogimi manjšimi po semnju in po gostilnah izvršena je bila kakor se nam poroča tudi v nekej večjej gostilnici jedna na jako predrzen način. Po noči pred semnjem, priplazil se je tat v sobo, kjer sta spala dva popotnika, kupčevalca. Prerezal je jednemu sukno in izvlekel iz nje listnico, v katerej je bil denar spravljen, drugemu je pa vzel na tist način — molitvene bukve. A moralo ga je potem kaj splašiti, ker pustil je ukradene reči na dvorišči na nekem tnalu, ko je tam ležalo.

— (Iz Postojnskega okraja) 1. maja. se nam piše: Vsled šolskih postav morala bi se vprašanja za vsako učit. konferenco najmenj 6. tednov pred zborovanjem učiteljem naznaniti, a učitelji postojnskega okraja še denes, akoravno je le še samo 5 tednov do prihodnje konference, nijmo dotičnih vprašanj prejeli. Kako in zakaj le to? Ako so postave za nas učitelje, zakaj i tudi ne za višje kroge veljavne? In stalni odbor, kaj le dela? Bode mo mari zadnji trenotek vprašanja izdelovali? Gospoda glejte!

— (Kamniška narodna čitalnica) napravi v nedeljo dne 7. maja veselico s sledečim programom: 1. Deklamacija. 2. „Ban Jelačičeva surka“, burka v jednom dejanju. 3. Ples. Uljudno se vabijo vsi čast. gg. udje k obilnej udeležbi, ter naj blagovolljo tudi sposobne neude s soboj pripeljati. Vroča želja tukajšnjih narodnjakov je, da bi se te veselice udeležili tudi čast. gg. ljubljanski narodnjaki, ker je sedaj najprijetnejši čas. — Začetek ob 8. uri zvečer.

— (Vabilo). Kakor je znano, sklenil je tržaški deželni zbor, naj se mesto razširi. Ker pa bi tako razširjenje mesta bilo v veliko škodo našej okolici, zato bo naše politično društvo „Edinost“ v nedeljo 7. maja v Rojanski čitalnici točno ob 11. uri zjutraj imelo svoj XI. občni zbor. Zborovalo se bode tudi ako bi bilo slabo vreme, ker se bo obravnavala silno važna reč, namreč: Protest na visoko c. k. vlado proti takemu razširjenju mesta, kakor ga je sklenil deželni zbor. Zato vabi podpisani odbor vse č. č. g. g. ude in druge domorođce k prav obilnemu udeleževanju. Odbor.

— (V Trbovljah) je — kakor se nam piše — sodnijska preiskava do gotovega pokazala, da v poslednjem Celjskem dopisu omenjeni nesrečnik nij po hudodeljskih rokah smrti našel, ampak vinjen zašel je bil v temnej nedeljskej noči v velikej premogovej jami mej tisočeriimi železnimi tirni, da nij vedel kam, in mesto na cesto, prišel je krivo na konec tira na visoko strmino, ter lopil tija doli

v premogove izmečke mej večno tleči pepel — in mej skalovje. Nekoliko si je glavo obtolkel, ostale velike rane bile so uže zasušene opeklina, omotil in zadušil ga je kmalu premogov čad, oksid, od katerega je bil ves popolnem ostruplen in prekuhan. — Siromaku se je včasih malo vrtelo. Čudno pa je še to, da se je bil uže jedenkrat v goši obesil, pa mu je še o pravem času mimo gredoči knap bil verv odrezal. Fatalist bi rekel, da mu je bila nesrečna smrt — „namenjena,“ pa je!

— (Iz Istre) piše „Naša Sloga“ tako: „Nijedan narod neima neprijatelj, koliko naš; nam se valja boriti s Talijani i Niemci, onda s Magjari i Turci. Ta je borba naravna. Ali naš najljutji neprijatelj je kod nas, u naših njedrih; to je onaj, koga mi hranimo; to je onaj, komu naš pošteni seljak skine klobuk, kad ga susretne to je onaj, koji zatajuje svoj narod, koji se srami svog imena. Kod drugih narodah sve je obratno, što se tiče narodnosti: kod drugih narodah, a i u ostalih krajevah naše domovine, ljudi koji su nešto više prosvjetljeni, podučavaju seljaka, kako valja da ljubi svoj narod i svoj jezik; kod nas u siromašnoj Istri podučavaju ga takvi ljudi ljubiti sve što je tudje, a mrziti sve što mu je najsvetije po zakonu naravnom. Prosti je narod u Lovranu, na Voloskom kao i u celom našem kotaru nepokvaren i pošten, velim pošten jer ljubi svoj jezik i znađe što je. Onaj dio naroda, kojemu se čini, da je naobražen, mislim u obće, pokvaren je te neima pojma ni o narodu ni o domovini. Kod drugih narodah trse se naobraženi ljudi, da se čim bolje svojim jezikom upoznaju, kod nas se trse, da ga čim prije zaborave. Nekoji koji su se dočepali sredom visokog klobuka i crnog kaputa, zanemaruju hrvatski jezik, u kojem su izključivo govorili do svoje petnajste ili dvasete godine.“

Razne vesti.

* (1876 je hroščevo ali kebrovo leto.) Mej mnogimi vrstami mrčesov nij nobeden tako nevaren, kakor ravno oni ponočnjak, majni hrošč, keber Melolontha. Velikanske nevarnosti, katere nam množica tega hrošča pripravlja, nij mogoče preračunati, posebno za naše vrte, gozde in sploh za drevje. Pod in nad zemljo je hrošč nenasitljiv tat. Kdor je kedaj videl take trpeče drevesa, kateremu se je kedaj kako priljubljeno drevo zavoljo tega osušilo, postal je gotovo največji sovražnik tega razdejalca. Vsakako in po pravici smemo reči, da so hrošči ali kebrji za nas toliko kot za Ameriko kobilice, in pokončevalni boj proti kebrju je prav silno potreben. To velja pa posebno sedaj v prestopnem letu, ker ravno v tacih letih navadno radi v ogromnem številu izletavajo. Štiri leta potrebuje navadno ta razjedalec, da se porodi do popolnega kebra, mej tem, ko po kratkem veselji sklene svoje življenje; a vendar tega ne, da ne bi skrbel za mnogobrojne naslednike. 4 — 500 jajčic znese kebrova babica in iz teh izlezajo prihodnjo jesen okolo 3 črtice dolge ogrice, ter se spravijo takoj na travo in žito, potem padajo zmirom globočje v zemljo in spé potem zimsko spanje. Spomladi pak lazijo zmirom višje, in začno zopet grizti in zadejati, dokler so kebrji popolnem vzrastli. Vsakako imajo „kebrova leta“ svoj korektiv uže v sebi: mastna hrana pospeši večkratno in močnejše izleganje onih tičev, kateri so naradni sovražniki hroščev, mej temi sovražniki je najprvi škorec. Zaradi tega morajo se te vrste sovražniki hroščev ohranjevati, ravno tako ne smejo se pokončevati krti. Krt, kateri vsak dan trikrat več sne kolikor jo on sam težak, sne tedaj 20 do 30 ogrinc in kebrov. Ali tudi direktno mora človek te razdejevalce svoje zemlje pokončevati in to se zgodi najbolj zjutraj, ker takrat so kebrji naj

bolj zmrzli, ter se dajo lahko otresti z dreves. Umori se jih lahko v gorkeji vodi, potem se pokopljejo v zemljo in s tem se pridobi dobro gnojna zemlja. Profesor Stöckhard pravi, da daje 100 funtov svežnih kebrov gnojne vrednosti 1 — 1½ gl. na ta način vsaj po smrti postane keber zemlji in človeku koristen.

* (Magjarski duhovniki) tudi v cerkvi uže začenjajo medjumurske in bunjevške Hrvate magjariti. V Bajmakamu je nek kaplan kar začel magjarski pridigovati, da si se je do zdaj vedno hrvatsko propovedal evangelij in nauk. To je narod razdražilo, udari v viko: „van š njim s Magjarom“. Vika Hrvatov razjari zopet Magjare in nastalo je veliko vpitje v cerkvi, nij dosti manjkalo, da se nij v sve-tišči še kaj hujega dogodilo.

* (V Miramar) blizu Trsta to poletje pride cesarjevič Rudolf, ter ostane tamkej dalje časa. Uže je od višjega dvornega urada došlo na oskrbnitvo v Miramar povelje, naj se vse za prihod pripravi.

* (Z ribami se ostrupil.) 15. aprila je bil vojaški zdravnik dr. Kozic pri familiji Grofovi v Orzovi na večerjo povabljen. Jedli so ribo in ribjo juho. Po noči so vsi oboleli tudi Kozic, ki je pa samo ribjo juho jedel. Rešili so se sicer vsi. Gospodar je povedal, da je ribo mrtvo a še frišno kupil. Svarilo: ne kupujte neživih rib, ker so lahko s kacim strupom otrovane bile, a ne užete.

* (Nij za večnost.) V Žakanji na slavonsko-magjarskej meji se je delal železnični most čez Dravo. Stavitelj je bil nek inženir Blum. Most je bil dodelan in bi bil imel biti ravno za vožnjo izročeni železnici, katera je vozila še po starem mostu. Ali novi most se je sam v vodo podrl, še prej predno je kak vlak nanj prišel.

* (Doktor trgovec.) 10. apr. je v New-Yorku umrl Aleksander Turney Stewart, kateri je zapustil mnogo milijonov. Ko je bil devetnajst let star naredil je bil ameriški doktorski izpit in je potem učil latinske klasi-ke v nekeji privatnej šoli. Ali kmalu je videl, da se s tem slabo izhaja. Ko je torej 600 dolarjev pri hranil, popusti učenje klasikov in začne trgovati s platnom in špicami. S to trgovino začeni si je od leta 1827 do sedaj na milijone promoženja naredil in je imel največje magazine in zaloge in zemljišča za 25 milijonov vrednosti.

* (Komunardov), kateri so še o pravem času iz Pariza ušli, je 2202 osob, kateri denes v inozemstvu životarijo in za katere francoski radikalni amnestijo zahtevajo od vlade.

* (Muzeiman ski svetnik.) Egiptovski vojvoda Rauf-paša je pred nekaj časom nekdanjemu sultanu Hararskemu, zaradi njegove zarote proti egiptovski garnizoni na javnem trgu lastnoročno odsekal glavo. Truplo hararskega sultana so pokopali na njegov vrt. Kakor se indijskem časopisom iz Adena poroča, potujejo prebivalci Hararski iz vseh krajev v mnogobrojnem številu na gomilo nekdanjega svojega vladarja, kateri jim je uže v življenju po „svetosti“ dišal, ter opravljajo tu svoje molitve priporočevaje se njegovim prošnjam v svetih nebesih. Na njegovej gomili sezidala se bode kmalu mošeja, v katerej bodo noč in dan molahsi čitali koran, ravno tako kakor dandenes še na gomili Timurja velicega v Samarkandi.

Listnica uredništva: G. U. Z obetanimi članki nam boste ustregli. Domoljubnih dobrih sodelavcev smo vedno veseli, tembolj ker naš list žalibog, da nema toliko izdatne podpore, da bi več duševnih delavcev vzdržavati mogel. Naše časopisje mora oslanjati se tudi v tem oziru na podporo privrženikov stranke.

V administraciji „Slov. Naroda“ prodaje se izvrstna

Nova slika

„Vodje i junaci iz ustanka u Bosni i Hercegovini“.

Cena 1 gl. 20 kr.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Za jedno, se specerijskim in železnim blagom napolneno štacuno (filijalo) na Notranjskem, sprejme se v kupčji dobro izurjen

Komis,

z dobrimi izpričevani, ne premlad, zmožen slovenskega in nemškega jezika, takoj v službo.

Pisma naj se najdalje do 12. maja dopošiljajo na administracijo „Slov. Naroda“, ker se tudi pogoji izvedó. (118-2)

Tržne cene

v Ljubljani 3. maja t. l.

Pšenica hektoliter 8 gl. 45 kr.; — reš 5 gl. 37 kr.; — ječmen 3 gl. 90 kr.; — oves 3 gl. 74 kr.; — ajda 5 gl. 20 kr.; — prosó 4 gl. 07 kr.; — koruza 4 golu. 88 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gl. 22 kr.; — fižol hektoliter 7 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 58 kr.; — mast — gl. 82 kr.; — špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr.; jajce po 1²/₃ kr.; — mleka liter 8 kr.; govednine

Tržnja.

1. maja

Evropa Kautz iz Zagreba.

Pri Stono.: Kusian iz Italije. — Tepan iz Trebiža. — Friedman iz Dunaja. — Merhar iz Novega mesta.

Pri Wallis: Fischer, Brener, Gas iz Dunaja.

Dunajska borza 3. maja.	
(Ljubljano telegrafsko poročilo.)	
Enotni št. dolg v bankovnih	65 gl. 65 kr.
Enotni št. dolg v srebrni	70
1860. št. posojilo	110
Akcijske uspešne banke	870
Kreditne akcije	139
London	119
Napol.	9
G. k. oekini	5
Srebro	103
	15

kilogram 48 kr.; — teletnine 44 kr.; — svinjsko meso 58 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gl. 80 kr.; — slame 2 gold. 62 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 9 gold. — kr.; — mehka 6 gl. — kr.

Dorško olje

iz sale kitovih jeter,

iz Borgena na Norveškem;

rumeno 1 steklenica 60 kr.; nepremočljivo brez okusa in duha 1 steklenica 80 kr.;

še železnim jodirom 1 steklenica 1 gold. Da se ponarejevanju izogne vtisneno bode moje ime na vsakej steklenici.

(3-8) Gabriel Piccoli,

lekar, na dunajskej cesti v Ljubljani.

Glavni trg št. 259. Velika reelna razprodaja

rumburškega, kreas, prejnega, gorskega in bombažnega platna, damast mizne oprave, damast in dvojtkanine ali cvilih miznih prt, brisalk in servijet, platnenega in bombažnega gradla, kavnih prtkov in desertnih servijetov, chifonov in kretonov za srajce, piketa za polletje, mrežnih pregrinjalov, risp za hišno opravo, gradl in dvojtkanice ali cvilha. Garnitur in pogrinjal za postelje. Platnenih in batistinih žepnih robcev itd. itd.

Po čudo nizkej ceni.

Glavni trg št. 259.

(114 2)

Beste Nähmaschine der Welt.

Za Kranjsko jedino in samo pravi pri podpisane mu!

Poleg originalnih

Elias Howe-jevih šivalnih strojev

imam v zalogi izključljivo le jaz

Originalne Singer & Grover & Backer

šivalne stroje

po fabriškej ceni na debelo in drobno.

Razun tega imam vedno v zalogi tudi najboljše inozemske stroje po jako znižanej ceni in sicer: Wheeler & Wilson, Grover & Backer št. 19, The Little Wander (zadnje na željo amerišanske), Taylor, Germania, Saxonia, Wilcox & Gibbs, Express, Lincoln, Cylinder Elastic, stroji za valati itd.

Ponarejeni ali uže rabljeni, in iztečeni stroji dobé se po okoliščinah se ve da 25 do 30 % cenejši, so pa tudi za 50 % slabejši in manj vredni kot zgornji.

Today previdnost pri izbiri!

Kdor tedaj solidni in dobri stroj želi, obrne naj se zaupljivo na me, jaz sem se vedno trudil z zanesljivim postopanjem ohraniti moje dobro ime.

Garancija zanesljiva. — Tudi na vplačevanje v obrokih.

Ljubljana, judovska ulica št. 228.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

Šivilo, cvirni, živanke, aparate, pripravo za prsne gube itd. imam vedno v velikej izbiri v zalogi.

Svarilo.

Zaradi od drugih strank dohajajočih ponudeb jednako imenovanih strojev naj se nikdo ne da motiti, ker vsak kdor moje mnogovrstno zalogo obiše, se prepričati more, da je resnično, kar je zgoraj povedano.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.